

Likvidační strategie ČSOB vůči nebankovním devizovým místům bude mít zajímavou soudní dohru

IVANA HASLINGEROVÁ

GALERIE ÚSPĚŠNÝCH
OSOBNOSTÍ

- * Banka nesmí používat informace z účtů nebankovních obchodníků z cizí měnou o jejich obchodech a používat je proti nim v konkurenčním boji
- * Pokud banka obchodní tajemství poruší a využije ve svůj prospěch, musejí soudy jednat rychle. Dlouhé soudní řízení zpravidla poškozují zejména slabší smluvní stranu.

Akciová společnost CITCO – Finanční trhy získala v roce 1997 od ČNB jako první nebankovní subjekt licenci na poskytování bezhotovostních obchodů s devizami. Po deseti letech má již více než 2000 klientů a docíluje roční obrát 27 mld. Kč. Není náhoda, že byl tento raketový růst oceněn. Ing. Gabriel Kovács, majitel a předseda představenstva CITCO – Finanční trhy byl v prestižní soutěži vyhlášen Manažerem odvětví peněžnictví a pojišťovnictví pro rok 2006. Hodnotitelé ocenili především fakt, že „podnikání firmy zvyšuje konkurenci v daném segmentu bankovních služeb a šetří tak klientům desítky milionů korun ročně“. Oprávněně lze předpokládat, že úspěšné firmy na sebe soustředí zvýšenou pozornost zejména bankovní konkurence.

Právě schopnost CITCO – Finanční trhy a dalších mimobankovních subjek-

tu i společnost CITCO – Finanční trhy. Zeptali jsme se proto Gabriela Kovácsa v příjemné zasedačce firmy v blízkosti pražské Galerie Nové Butovice, aby nám vysvětlil, v čem tkví podstata sporů obchodníků s bankou:

Pro pochopení soudního sporu firmy Exchange s ČSOB je nutno vyjít ze záměru zákonodárců, kteří v roce 1995 umožnili novelou devizového zákona vznik nebankovních devizových míst. Cílem bylo nesporně zvýšení konkurence na trhu směny deviz, které v konečném důsledku povede ke snížení nákladů u uživatelů této služby. Úspěšnost podnikání naší společnosti je jasným důkazem, že se tento předpoklad v praxi potvrdil. Bez výrazné úspory by naši klienti naše služby nevyužívali, i když jim nabízíme osobní přístup, kvalitní analytický tým a další služby, které mají a střední

podnikatelé jen obtížně mohou očekávat u bank. Konkurovat bankám byl nejspíš trnem v oku ČSOB. Na podzim loňského roku z veřejnil časopis Euro, že banku zažalovala společnost Exchange. O stejném kroku uvaž-

podnikatelé jen obtížně mohou očekávat u bank.

Problém je však v tom, že devizová licence, na jejímž základě nebankovní subjekty podnikají, umožňuje provádět bezhotovostní směnné obchody výlučně prostřednictvím účtů u bank. Jinak řečeno, pro naši činnost jsou banky „povinnými“ obchodními partnery, kterým ale svým podnikáním konkurujeme.

* **Jste jim tedy v zásadě vystaveni na milost či nemilost. Banky disponují cennými informacemi, které by samozřejmě neměly zneužívat?**

Záleží tady na každé konkrétní bance, jakou strategii zvolí. S vědomím značného zjednodušení lze říci, že v zásadě přicházejí v úvahu dvě strategie – kooperační nebo likvidační. Kooperační strategie znamená, že banka nehodnotí naši činnost pouze z pohledu poklesu jejích příjmů z poplatků za devizovou směnu, ale bere v úvahu také potenciál růstu příjmů, který z naší spolupráce může získat. Příkladem takového přístupu mohou být naše obchodní vztahy s bankou ING.

Z důkazů, které publikovala firma Exchange, je ale zřejmé, že ČSOB zvolila vůči nebankovním devizovým místům likvidační strategii, která byla dle našeho názoru hrubým zásahem do našich práv. ČSOB pravidelně vyhodnocovala peněžní operace na našich podnikatelských účtech a tyto informace pak využívala ve svůj prospěch k cílenému oslovení

našich klientů s nabídkou individuálních podmínek při provádění bezhotovostních devizových plateb. Je proto zcela pochopitelné, že jsme požádali naše právní zástupce, aby navrhli právní kroky CITCO – Finanční trhy vůči ČSOB.

* **Může tedy jít o mimořádně závažný soudní spor s velkým reputačním rizikem pro ČSOB. Vzhledem k důkazům by se dalo předpokládat, že ČSOB bude ochotna jednat o mimosoudním vyrovnání. Přišla taková nabídka?**

Exchange sama takový postup navrhla, ale bankou byl odmítnut. V této souvislosti je ovšem zajímavé, že ve vyjádření žalované banky navrhuje její právní zástupce hned v úvodu, aby „soud rozhodl o vyloučení veřejnosti pro celé jednání v rubrikované věci, neboť je zde důvodná obava, že budou projednávány věci, na něž se vztahuje obchodní tajemství a bankovní tajemství“.

Přitom z publikovaných důkazů o chování ČSOB vůči nám vzniká důvodné podezření, že banka prolomila naše obchodní tajemství a porušila rovněž povinnost bankovního tajemství. Výše uvedený návrh na vyloučení veřejnosti pak lze interpretovat pouze tak, že banka považuje praktiky nekalé soutěže uplatňované vůči nebankovním devizovým místům za své obchodní tajemství, což je

z našeho hlediska skutečně absurdní. Ale myslím si, že to musí znít zcela absurdně všem lidem.

* **Mluvíte o porušení obchodního tajemství, bankovního tajemství a o praktikách nekalé soutěže. Domníváte se, že platné zákony Vám poskytují dostatečnou ochranu? Jinak řečeno, myslíte si, že případný soudní spor s ČSOB vyhraje?**

Pokud se skutečně rozhodneme podat žalobu proti ČSOB, musíme být přesvědčeni, že spor vyhraje. Podle mého laického názoru zatím nic nenasvědčuje tomu, že by ochrana našich práv narážela na nějaké nedostatky v legislativě. S mimořádným zájmem ovšem očekávám analýzu judikatury evropského práva z pohledu skutkové podstaty předmětného soudního sporu. Předpokládám, že právě závěry této studie rozhodnou o našich dalších krocích.

Oblast finančních služeb je z legislativního hlediska velmi živá a s ohledem na probíhající finanční krizi bude tento trend dále pokračovat. Byla to právě naše firma, která iniciovala založení Asociace pro devizový trh (ADET), jejímž cílem je mimo jiných i zastupovat společné zájmy členů vůči státním i nestátním institucím. Prakticky to znamená především zajištění vlivu asociace na legislativní proces.

Jedna věc je legislativní rámec našeho podnikání a druhá pak vymahatelnost práva. Jestliže obecně stále platí, že vymahatelnost práva je velkým problémem českého podnikatelského prostředí, pak pro naše podnikání platí toto tvrzení dvojnásobně.

* **Hrozba likvidační strategie bank není zřejmě jediným strategickým problémem Vaší firmy. I laika napadne, že základní strategickou hrozbou je pro Vás vstup České republiky do eurozóny. Jak se chcete s touto hrozbou vypořádat?**

Je nesporné, že naším základním strategickým tématem je vstup Česka do eurozóny, i když k němu asi nedojde před rokem 2013. Naš obrat by se snížil asi o 80 %. Našli jsme ale řešení, které spočívá v rozšíření spektra služeb, které poskytujeme. Konkrétně to znamená,

že jsme vlastnicky vstoupili do družstevní záložny Prague Credit Union a postoupili tak z legislativního rámce licencovaných obchodníků s devizovými hodnotami do mnohem širšího legislativního rámce družstevních záložen.

Tento strategický krok nám umožní nabízet klientům další služby a současně oslovit zcela nový segment trhu devizové směny, kterého se případný vstup Česka do eurozóny nedotkne. Navíc můžeme tímto krokem do značné míry eliminovat případnou hrozbu likvidační strategie bank vůči nám. Pokud se totiž naši klienti stanou družstevníky záložny Prague Credit Union, pak budou moci provádět devizové operace prostřednictvím svých účtů u této záložny. Vrátil-li se tedy k Vaší otázce, pak jsme, myslím, našli řešení, kterým „zabijeme dvě mouchy jednou ranou“.

* **Sektor družstevních záložen prodělal v nedávné minulosti dramatický vývoj. Neobáváte se, že družstevní záložny mají stále špatnou image?**

Nemají. Sektor družstevních záložen prošel zásadní očištnou kúrou, o čemž svědčí mimo jiné i fakt, že došlo k redukci jejich počtu z původních zhruba 140 na dnešních 17. Družstevní záložny podléhají identické regulaci ze strany ČNB jako banky a jsou nesporně stabilizované a zdravé.

Zároveň bych chtěl zdůraznit, že naše podnikání v rámci Prague Credit Union bude i v nejbližších letech spočívat v devizové směně a v zahraničním platebním styku, tedy v činnostech, které umíme, a víme, že to vědí i naši klienti, kteří nám důvěřují. V tuto chvíli úvěrové obchody nepřipravujeme a proto otázka image družstevních záložen nemůže mít na naše podnikání vliv.

* **Pro Vaše podnikání je důvěra základním předpokladem úspěchu. Vám se podařilo získat důvěru dvou tisíc klientů. Jak to bylo těžké?**

To je dobrá otázka. Bylo to velmi těžké a trvalo to velmi dlouho. V době, kdy jsme získali devizovou licenci, tedy před deseti lety, byla úroveň finančního řízení v podnikové sféře velmi nízká, a to nejen v malých a středních podnicích, ale i v podnicích velkých. Znali jsme tehdejší situaci v podnicích důvěrně, protože před tím, než jsme získali devizovou licenci, působila naše firma na trhu jako finanč-

ní poradce. Museli jsme většině našich potenciálních klientů individuálně vysvětlovat, že na devizové směně s naší firmou lze získat zajímavé úspory jak na samotném kurzu, tak i na poplatcích.

Větším problémem byl pro klienty fakt, že vypořádání obchodu u nás probíhá jinak než v bance. Klient byl zvyklý, že má u banky svůj korunový a devizový účet. Pokud chce směnit, dá bance příkaz a peníze putují z jednoho účtu klienta na druhý. U nás to bylo jinak. Klient musel nejprve poslat peníze na náš účet u banky a teprve následně doputovaly peníze na jeho bankovní účet. Právě ono „poslání peněz na náš účet“ bylo zpočátku velkým problémem. Překonat tuto počáteční nedůvěru šlo jediné tak, že odvážnější klienti to začali v malých objemech zkoušet a s růstem jejich důvěry k nám nás doporučovali dalším potenciálním klientům.

✳ **Když jsou družstevní záložny regulovány stejně jako banky, proč se na ně nepřemění?**

Protože družstevní záložna jako koncept podnikání dává smysl. Zákon prostě říká, že umožňuje, aby na trhu vedle sebe podnikaly jak banky, tak záložny. A opět musím zopakovat, že cílem jsou levnější služby pro klienty, lepší nabídka a možnost vybrat si subjekt, který lépe splní požadavky klientů.

Vize o možnosti transformace družstevní záložny na banku podle zákonem stanovených pravidel je, podle mého soudu, správná. Vytvořil by se tak prostor pro vznik českých bank, které by zvýšily konkurenci na trhu s jednoznačně pozitivními efekty pro klienty. Je jasné, že by se mohly transformovat ty neúspěšnější záložny a celý proces transformace záložny na banku by byl ze strany ČNB řízen.

✳ **Znamená to, že Vaším dlouhodobým záměrem je spojit CITCO – Finanční trhy (CITCO – FT) s družstevní záložnou a transformovat se na banku?**

Ne. CITCO – FT s Prague Credit Union spojuvat v žádném případě nebudeme. CITCO – FT se ale bude postupně specializovat na tu část finančních služeb, které nemůže družstevní záložna vykonávat. O jakékoliv transformaci na banku je zcela předčasné hovořit. Jiná věc je, že budeme maximálně podporovat snahu Asociace družstevních

záložen (ADZ) aktivně se podílet na přípravě návrhů legislativních změn, které by měly umožnit výše zmíněnou transformaci družstevní záložny na banku. Potěšitelné je, že podle mých informací je tento proces již diskutován s příslušnými státními orgány. Dalším krokem bude příprava návrhu, na kterém se všechny dotčené strany shodnou, jeho předložení vládě a následně předání k posouzení Parlamentu ČR. Domnívám se, že možnost přeměny je logickým vyústěním růstu družstevních záložen a současného sblížování regulace bank a družstevních záložen.

✳ **Vaše společnost je nesporně v růstové fázi. Svědčí o tom vývoj ukazatelů obratu, počtu klientů, ale i pracovníků. Musíte zřejmě měnit kvůli tomu i systém řízení společnosti. Co je na tom nejsložitější?**

Myslím, že nejsložitější je změnit sám sebe. Když CITCO – FT začínalo, byli jsme malý tým, ve kterém všichni pracovali na zakázkách, a stejně tak tomu bylo prvních několik let naší existence. Prostě jsem pracoval, jako ostatní kolegové, na konkrétních úkolech, ale současně jsem rozhodoval o zadání těchto úkolů a o míře jejich splnění. Je jasné, že v určitém momentu jsem si prostě musel sednout pouze na jednu židli a začít společností skutečně řídit.

Postupně jsem ovšem zjišťoval, že operativní řízení není moje silná stránka a začal tyto otázky diskutovat s tehdejšími předsedou naší dozorčí rady doc. Karlem Koppem, který má v tomto směru nejen teoretická znalosti, ale hlavně bohaté praktické zkušenosti. Postupně jsem začal chápat úlohu představenstva v akciové společnosti.

Výsledkem těchto diskusí pak bylo, že jsem zřídil pozici výkonného ředitele, kterou jsem svěřil Martině Rubínové. Sám jsem se plně věnoval strategickým otázkám ve funkci předsedy představenstva. Myslím, že jsem vybral dobře. Konec konců, Martina se letos probojovala do finále soutěže Manažer roku – podobně jako já před dvěma lety.

✳ **A výsledkem byla akvizice záložny Prague Credit Union?**

Dá se to tak říct. Dnes řídím proces transformace v podstatě „spící“ družstevní záložny na vysoce efektivní pod-

nikatelský subjekt. Právě díky tomu, že CITCO – FT perfektně funguje, mohu se plně věnovat tomuto novému projektu. Z hlediska systému řízení družstevní záložny je nesporně velkou výhodou, že právě tato oblast je předmětem pečlivé regulace ČNB. Při určitém zjednodušení lze říci, že vytvořit funkční systém řízení družstevní záložny prakticky znamená splnit požadavky regulačních vyhlášek ČNB, které se vztahují i na banky. Přitom rozhodující roli hraje naše schopnost nalézt na trhu kvalitní lidi do příslušných manažerských pozic.

Myslím, že se nám daří vhodně kombinovat dravost mládí se zkušeností. Jsou pozice, kde jsou bohaté pracovní i životní zkušenosti nezbytností. Opět musím zmínit přínos mého kolegy, docenta Koppa, neboť se nám společně podařilo vytvořit optimální mix, kde *business* pozice vykonávají převážně lidé mladší a pro pozice v dozorčí radě, *compliance*, vnitřního auditu a řízení rizik jsme získali zkušené pracovníky.

✳ **Ještě obvyklá otázka na závěr. Máte vůbec čas na rodinu a koníčky?**

Pokud si člověk neudělá čas na své blízké a na sebe, nemůže fungovat dobře ani v práci. V poslední době mám víc práce, než bych si představoval. Vidím však horizont, kdy se vše dostane do klidnějšího tempa a vrátím své rodině, co jí dlužím. Bez zázemí a podpory rodiny a přátel by takto náročná práce byla ještě těžší. Na návraty domů z práce se těším.

Pane předsedo, děkuji Vám za zajímavý rozhovor.

Snímky Fragmenty: Jiří Pancíř